

פרק ראשון - סוכה שהיא גבוהה

ב. משנה (א):

סוכה שהיא גבוהה מעשרים * אמה - פסולה;
ורבי יהודה מכשיר.

ושאינה גבוהה עשרה טפחים, ושאין לה שלש דפנות, ושחמתה מרובה מצלתה - פסולה.

גמרא:

תנן התם (עירובין א:):

מבוי שהוא גבוה מעשרים אמה - ימעט;

רבי יהודה אומר: אינו צריך.

מאי שנא גבי סוכה דתני פסולה, ומאי שנא גבי מבוי דתני תקנתא?

סוכה דאורייתא - תני פסולה, מבוי דרבנן - תני תקנתא.

ואיבעית אימא -

בדאורייתא נמי תני תקנתא, מיהו,

סוכה דנפישין מילה - פסיק ותני פסולה, מבוי דלא נפישין מילה - תני תקנתא.

מנא הני מילי?

אמר רבה:

דאמר קרא (ויקרא כג, מג):

"לְמַעַן יִדְעוּ דַרְתֵיכֶם,

כִּי בְּסֻכּוֹת הוֹשַׁבְתִּי אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל,"

עד עשרים אמה -

אדם יודע שהוא דר בסוכה;

למעלה מעשרים אמה -

אין אדם יודע שהוא דר בסוכה,

משום דלא שלטא ביה עינא.

רבי זירא אמר: מהכא:

"וְסֻכּוֹת תִּהְיֶינָה לְצֵל יוֹמָם מִזֶּרֶחַ" (ישעיהו ד, ו),

עד עשרים אמה -

אדם יושב בצל סוכה;

למעלה מעשרים אמה -

אין אדם יושב בצל סוכה אלא בצל דפנות.

אמר ליה אביי: אלא מעתה -

העושה סוכתו בעשתרות קרנים,

מקום שאין חמה זורחת -

הכי נמי דלא הויא סוכה!

אמר ליה:

התם - דל עשתרות קרנים - איכא צל סוכה,

הכא - דל דפנות - ליכא צל סוכה.

רשי

פרק ראשון - סוכה שהיא גבוהה

מתני' ורבי יהודה מכשיר. בגמרא מפרש פלוגתייהו: ושאינה גבוהה עשרה. בגמרא מפרש טעמא: שלש דפנות. נמי בגמרא יליף להו: ושחמתה מרובה מצלתה. המועט בטל ברוב והרי הוא כמי שאינו ועל שם הסכך קרויה סוכה: **גמ'** מבוי שהוא גבוה. מבוי שהוא סתום משלש צדדין וראשו פתוח לרשות הרבים וחצירות פתוחות לו ויוצאות ובאות לרשות הרבים הרי הוא רשות היחיד לבני חצירות ואסרו חכמים להוציא מרשותו לרשות חבירו בלא עירוב שהחצירות כל אחת רשות לעצמה והמבוי רשות לכולן והצריכו בו שיתוף להשתתף כל החצירות בפת או ביין ולהניח השיתוף באחת מן החצירות ולפי שאין לו מחיצה רביעית וקרוב הוא להיות דומה לרשות הרבים הצריכו היכר בראשו הפתוח לרשות הרבים או לחי זקוף או קורה מכותל לכותל ואם גבוה הקורה מעשרים אמה: ימעט. ישפיל. אינו צריך. והתם מפרש טעמא: סוכה מדאורייתא. דעשרים אמה דילה ילפינן מדאורייתא וקודם שנשנית המשנה נאמרה שיעורה מסיני: תני פסולה. שייך למיתני בה לשון פסול כלומר לא נעשית כתורה וכהלכה: מבוי. דכוליה מדרבנן דמדאורייתא סגי ליה בשלש מחיצות

ואינו צריך לקורה זו אלא מדרבנן: תני תקנתא. דלא שייך למתני בה לשון פסול דמאן פסלה קודם שנשנית משנה זו הרי היא תחלת הוראתו ומצותו: ואיבעית אימא בדאורייתא נמי. שייך למימר תקנתא: סוכה דנפיש מילתה. ואין דומין תקנותיהן זו לזו וצריך לשנות הלשון לכל תקנה ותקנה כגון בגבוהה ימעט וכשאינה גבוהה יגביה ושאין לה שלש דפנות יעשה לה ושחמתה מרובה יוסיף סכך הלכך פסיק ותני פסולה דמצי למיכללינהו לכולהו בהך פסולה דקיימא לך (פסחים ג:) ישנה אדם לתלמידו דרך קצרה: מבוי לא נפישין מילה. באותה משנה: למען ידעו. עשה סוכה ששיבתה ניכרת לך דכתיב ידעו כי בסוכות הושבתם צויתי לישב הכי דריש ליה ואע"ג דאין יוצא מידי פשוטו דהיקף ענני כבוד מיהו דרשינן ליה לדרשה: דלא שלטא ביה עינא. שאינו רואה את הסכך וסוכה היינו סכך כשמה: וסוכה תהיה לצל. משמע אין סכך אלא העשוי לצל: אלא בצל דפנות. שהצללין מגיעין זה לזה מתוך גובהן של דפנות ואין צריך סכך ולקמן מוקי פלוגתייהו לר' זירא בשאין בה אלא ארבע על ארבע דקים להו לרבנן דבהאי שיעורא ליכא צל סכך אלא צל של דפנות: עשתרות קרנים. שני הרים גדולים והשפלה ביניהם ומתוך גובה ההרים אין חמה זורחת שם בשפלה: דל דפנות ליכא צל סוכה. שחמה באה מתחת' נמצא שמה בטל: